

Eesti keele ainekava

gümnaasiumi 12. klassile

1. Õpieesmärgid.

Eesti keele õpetamisega 12. klassis taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab Eesti ühiskonnas ja eestikeelses keskkonnas iseseisvalt toimida;
- 2) on võimeline jätkama õpinguid eesti keeles ning kasutama eesti keelt töökeskkonnas ja ametkondlikus suhtluses;
- 3) mõistab ja väärtustab oma ning eesti kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning arvestab suhtluses eesti kultuurinorme ja tavasid;
- 4) analüüsib oma teadmisi ja oskusi ning tugevusi ja nõrkusi; omandab elukestvaks õppeks motivatsiooni ja vajalikud oskused.

2. Õppesisu - 105 tundi.

2.1. Eesti ja maailm - 25 tundi

Eesti riik ja rahvas (10 tundi):

- 1) omariiklus ja kodanikuks olemine, riigikaitse;
- 2) geograafiline asend ja kliima;
- 3) rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond, uusimmigrandid;
- 4) mitmekultuuriline ühiskond.

Eesti keel ja eesti meel (10 tundi):

- 1) rahvuslik identiteet;
- 2) kultuuritraditsioonid;
- 3) kodukoha lugu.

Eesti ja teised riigid (5 tundi):

- 1) Eesti kui Euroopa Liidu liikmesmaa: ELi liikmesriigid, ELi töökorraldus;
- 2) Eesti koht maailmas: rahvusvaheline koostöö.

2.2. Kultuur ja looming - 15 tundi

Kultuur kui looming (7 tundi):

- 1) looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst ja käsitöö jne;
- 2) rahva ajalooline kultuurimälu;
- 3) loova mõtte arendamine kogemuse kaudu.

Kultuuritraditsioonid ja tavad (8 tundi):

- 1) rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad, kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu;
- 2) erinevate rahvaste kultuuritraditsioonid, tavad ja uskumused.

2.3.Keskkond ja tehnoloogia - 25 tundi

Geograafiline keskkond (5 tundi):

- 1) keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus- ja kultuurmaastikud, kaitsealad; saasteallikad;
- 2) loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ja kliimamuutused;
- 3) keskkonna jätkusuutlik areng.

Elukeskkond (10 tundi):

- 1) elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel;
- 2) sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, soodustused puudega inimestele);
- 3) säästlik eluviis;
- 4) sotsiaalne miljöö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.

Tehnoloogia (10 tundi):

- 1) teadus- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus;
- 2) teabekeskkond: infootsing ja -vahetus;
- 3) keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne;
- 4) biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.

2.4.Haridus ja töö – 15 tundi

Pere ja kasvatus (5 tundi):

- 1) perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine;
- 2) kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne.

Haridus (5 tundi):

- 1) riiklikud ja eraõppeasutused, koolitused;
- 2) kohustuslik kooliharidus, iseõppimine;
- 3) koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid;
- 4) edasiõppimisvõimalusi Eestis ja välismaal;
- 5) elukestev õpe.

Tööelu (5 tundi):

- 1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri planeerimine;
- 2) töötamine: eluloo koostamine, tööleping, töövestlus;
- 3) töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus;
- 4) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste suhtes;
- 5) töötaja ja tööandja õigused ning vastutus, ametiühingud, katseaeg, osalise või täisajaga töö, puhkus;
- 6) suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu miljöö, motiveeritud töötaja;
- 7) vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks;
- 8) puudega inimeste töö.

2.5. Inimene ja ühiskond – 25 tundi

Inimene kui looduse osa (5 tundi):

- 1) eluring: sünd, elu ja surm;
- 2) tasakaal inimese ja looduse vahel (nt loodushoidlik eluviis, aukartus looduse ees);
- 3) elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik ja inimsõbralik, tervislik).

Inimene kui indiviid (10 tundi):

- 1) inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine;
- 2) iga inimese kordumatu eripära;
- 3) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
- 4) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed; sotsiaalsed;
- 5) erinevad inimesed ja rahvad (nt keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).

Inimeste suhtlus (5 tundi):

- 1) suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (nt sõnavalik, žestid, miimika);
- 2) meedia kui suhtluskanal ja -vahend.

Ühiskond kui eluavalduste kogum (5 tundi):

- 1) majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond;
- 2) sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus;
- 3) ebaterved eluviisid, kuritegevus.

3. Õpitulemused.

B1 keeleoskustasemega keel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning selgitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti ja plaane;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt tõlkesõnaraamatut, internetti), et otsida vajalikku infot ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärke ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

B2 keeleoskustasemegakeel

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab konkreetset või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
- 2) vestleb spontaanselt ja lodusalt sama keele emakeelse kõnelejaga;
- 3) selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- 4) loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;

- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletavat sõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
- 8) seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonnaga kui ka teiste valdkondade teadmistega.

4. Hindamine:

5. klass					
10.kl:	3	4	5		
	B1.1	B1.2	B2.1		
11.kl:		3	4	5	
		B1.2	B2.1	B2.2	
12.kl:			3	4	5
			B2.1	B2.2	B2.2-C1

12.klass	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA	KONTROLLTÖÖD KIRJALIKUD TÖÖD
5 (väga hea) B2.2-C1	Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti. Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenäljad, idioomid ja	Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise	Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgida oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastabenamasti loomulik öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest. Oskab valida sobiva keeleregistri.	Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärke. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib	Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ning neid on raske märgata.	KONTROLLTÖÖ Õ on täidetud vähemalt 90% esimesest korrast KIRJALIKUD ÜLESANDED on õigeaegselt täidetud ja esitatud, korrektselt vormistatud ja kirjutatud. Ülesandest saadakse aru ja see täidetakse täpselt ja laitmatult. Parandusi on vähe ja nad on tehtud korrektselt. Võib esineda

12.klass	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA	KONTROLLTÖÖD KIRJALIKUD TÖÖD
	<p>keerukad tarindid</p> <p>Mõistab pingutuseta ka abstraktsetel ja tundmatutel teemadel kuuldu (nt film, pikem vestlus, vaidlus). Suudab kriitiliselt hinnata kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme. Mõistmist võivad raskendada haruldased idioomid, võõras aktsent, släng või murdekeel</p>	<p>eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega</p> <p>Loeb pikki keerukaid erineva registri ja esituslaadiga tekste. Loeb kriitiliselt, oskab ära tunda autori hoiakud, suhtumise ja varjatult väljendatud mõtteid. Stiilinüanssidest, idiomaatikast ning teksti keerukatest üksikasjadest arusaamine võib nõuda kõrvalist abi (nt sõnastik,</p>	<p>Kõnerütmis ja -tempos on tunda emakeele mõju</p> <p>Väljendab ennast ladusalt ja spontaanselt. Suudab raskusteta ja täpselt avaldada oma mõtteid ning arvamusi erinevatel teemadel. Keelekasutus on paindlik ja loominguline. Suudab saavutada suhtluseesmärke. Sõnavara on rikkalik, võib esineda üksikuid vigu sõnade semantilistes seostes, reksioonistruktuurides ja sõnajärjes..</p>	<p>esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.</p> <p>Oskab kirjutada põhjalikku ülevaadet mitmest kirjalikust allikast saadud teabe põhjal (nt retsensioon, arvustus). Suudab toimetada kirjalikke tekste. Oskab kirjutada loogiliselt üles ehitatud kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste, mis tekitavad huvi ning mida on hea lugeda.</p>		<p>üksikuid vigu. Käekiri on loetav</p>

12.klass	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA	KONTROLLTÖÖD KIRJALIKUD TÖÖD
		emakeelekõneleja nõuanne).		Võib esineda juhuslikke õigekirja- ja interpunktsioonivigu.		

▣ nõudmised levivad õpitud teemadele

4 (hea) B2.2 kirjutamine B2.1	Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti. Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad tarindid.	Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe (valiklugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla	Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest. Oskab valida sobiva keeleregistri.	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada	Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane. Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud informatsiooni. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili). Lausesiseseid	KONTROLLTÖÖ on täidetud vähemalt 70% esimesest korrast KIRJALIKUD ÜLESANDED on õigeaegselt täidetud ja esitatud, korrektselt vormistatud ja kirjutatud. Ülesandest saadakse aru ja see täidetakse asjakohaselt. Parandusi on vähe ja nad on tehtud korrektselt. Esineb grammatika- ja õigekirja vigu. Käekiri on loetav
--	---	--	---	---	---	--

		idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega.	Kõnerütmis ja -tempo on tunda emakeele mõju.	õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelilisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.	kirjavahemärke kasutab enamasti reeglipäraselt	
--	--	--	--	---	--	--

□ nõudmised levivad õpitud teemadele

3 (rahuldav) B2.1 kirjutamine B1.2	Saab aru nii elavast suulisest kõnест kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejaid on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnест..	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissõnavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisist sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure,	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi,	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.	KONTROLLTÖÖ on täidetud vähemalt 45% . Juhul, kui esimesest korrast see ei õnnestu, on võimalus olukorda parandada. KIRJALIKUD ÜLESANDED Põhjuseta õigeaegselt esitamata töö. Töö ei ole korrektselt vormistatud ja kirjutatud. Ülesandest saadakse üldjoontes aru ja see
---	---	---	---	--	--	--

		ükskeelset seletavat sõnaraamatut.	kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna- ja vormivalikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.	tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelelisi ebatäpsusi, mis ei takista		täidetakse rahuldavalt. On palju parandusi, parandused on tehtud ebakorrektselt. On palju grammatika- ja õigekirja vigu. Käekiri nõuab märkimisväärset lugejapoolset pingutust Ümberkirjutatud puudulikud tööd
--	--	------------------------------------	---	---	--	--

☐ nõudmised levivad õpitud teemadele

2 (puudulik)	Kuuldust, saadakse aru osaliselt, kuuldu arusaamises on olulisi pudujääke. Ei mõista kuuldust sisu, isegi kui teema on tuttav.	Sõnavara on piiratud selleks, et mõista isegi lihtsa sõnastusega tekste. Teksti põhiideed mõistab suurte raskustega. Leiab vajalikku infot suurte raskustega ning osaliselt .	Sõnavara on liiga väike selleks, et edasi anda teksti sisu. Kõne on aeglane ja kõhklev. Arusaamist segab halb hääldus. Halb keelekasutus, lausetus on ebaloogiline. Õeldu mõte on arusaamatu.	Ülesandest saadakse aru osaliselt, selle täitmises on olulisi pudujääke. Teksti kirjutamise jaoks sõnavara on piiratud. Halb keelekasutus, lausetus on ebaloogiline. Grammatika- ja õigekirjavead	Grammatika tundmine puudulik.	KONTROLLTÖÖ on täidetud 20%-44% On võimalus puuduliku kontrolltöö ümber kirjutada. KIRJALIKUD ÜLESANDED Põhjusest õigeaegselt esitamata töö. Töö vormistamine ja kirjutamine on ebakorrektned. Ülesandest ei saanud
--------------	--	---	---	---	-------------------------------	--

				takistavad mõttest arusaamist.		aru või see täidetakse mitterahuldavalt. On väga palju parandusi, parandused on tehtud ebakorrektselt. Grammatika- ja õigekirjavead takistavad mõttest arusaamist. Käekiri pole loetav. Puudulikud tööd on võimalik ümber kirjutada.
--	--	--	--	--------------------------------	--	---

☐ nõudmised levivad õpitud teemadele

5.Õppekirjandus:

- Eesti keel vene õppekeelega gümnaasiumi 12.klassile. Kirjastus Koolibri, 2003. M. Rütli, E. Viilipus
- Eesti keele töövihik vene õppekeelega gümnaasiumi 12.klassile. Kirjastus Koolibri, 2002. M. Rütli, E. Viilipus
- Kõik on korras. Tallinn 2001 R. Kallas
- T nagu Tallinn. Kirjastus TEA 2007. M. Pesti, H. Ahi
- Avatud ukсед. Kirjastus TEA 2002. M. Kitsnik, L. Kingisepp
- Eesti keele käsiraamatud, sõnastikud ja sõnaraamatud.

6. Õppevahendid:

- Õpik
- Töövihik
- Vihik
- Ajalehed ja ajakirjad, perioodika väljaanded, audio ja videovahendid, töölehed jm õpetaja poolt vajalikuks peetav materjal.